

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 3 din. na mesec. — Posamezna številka po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

— Inzerati

Ljubljana, dne 27. julija 1922.

Vsebina:

Dolarsko posojilo in socialni demokrati. — Kaj se godi v Bosni. — Fašistovski režim. — „Jutro“ za drž. uslužbence — Rudarji in Trboveljska družba. — Razglas okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Pretekli teden je bilo v skupščini sprejeto takozvano ameriško posojilo. Naša vlada se je že dolgo časa pogajala z nekimi ameriškimi bankami za to posojilo. Posojilo znaša 100 milijonov dolarjev. Država pa ne bo dobila vseh 100 milijonov dolarjev, dobila jih bo le samo 72 milijonov. Vse druga gre za provizije, podkupovanje in tako dalje. Vračala bo pa posojilo v takih obrokih, da bo v 40 letih vrnila za teh 72 milijonov 377 milijonov dolarjev. Seveda to ne bo plačevala vlada, to bodo plačevali davkoplačevalci. Pogoji pod katerimi je bilo posojilo sprejeto, so trdi, jako trdi. Pod takimi pogoji so se dajala včasih posojila le Turčiji, ker ji ni nihče zaupal. Danes se godi tako nam, tudi Beogradu nihče ne zaupa.

Za posojilo so morali zastaviti vse dohodke carinarn, železnice in drugih državnih podjetij. To se pravi, ako vlada ne bo pravočasno plačevala obrokov, bodo ameriške banke, ki so dale posojilo, enostavno pobrale vse dohodke naših carinarn, železnice itd. Carina bo pri nas draga, draga bo železnica, ker vse to mora toliko nesti, da se morejo plačevati obroki posojila. Upanje, da bo pri nas kedaj postalo ceneje, je šlo s tem posojilom za vedno po vodi. Mi vsi smo postali robovi ameriških bank, delo in trud naših rok pojde od sedaj naprej v Ameriko. Za naše delo bodo bogatele ameriške banke. Tako so hoteli naši demokrati in samostojneži. In stranke, ki delajo tako, se imenujejo državotvorne stranke. Hujše uničevati bi nas niti laški fašisti ne mogli, kakor to delajo naši demokrati in samostojneži.

In kaki glasovi krožijo o tem posojilu. En sam minister je dobil baje 24 milijonov podkupnine. Poslanec Benin je hotel podkupiti dva druga poslanca ter jima ponujal vsakemu po pol milijona kron, ako glasujeta za posojilo. Pri glasovanju so klicali pošteno poslanci, demokratom in samostojnežem: »Kakor izgleda ste vsi podkupljeni. Kje so vaše provizije?« Vse skupaj ni nič pomagalo, demokrati in samostojneži so glasovali, kakor en mož za posojilo. S tem posojilom smo postali, po zaslugi demokratov in samostojnežev, robovi in pozni rodovi bodo še klici »ljudske zastopnike«, ki so na tak nečuden način zaslužili naš narod.

Naše državno posojilo.

Čudno obnašanje socialnih demokratov.

Te dni je bil v narodni skupščini sprejet s pičlimi glasovi zakon o 100 milijonem dolarskem posojilu. Ne da bi se hoteli spuščati v podrobno oceno tega posojila, rečemo danes samo to, da je to posojilo najeto pod skrajno slabimi pogoji in da nima namena, da popravi našo valuto, katero nizko stanje tlači predvsem naše delavstvo, javne nameščence in sploh malega človeka, marveč da koristi gotovi bankirski kliki. Poleg tega nas to posojilo spravlja v gospodarsko sužnost tujega kapitala. V pogodbi je tudi ena točka, katera se protivi programu Narodne - socialistične stranke, v smislu katerega bi se na naši zemlji smele zaposliti samo domače delavske moči ne samo za nižja hlapčevska dela, marveč tudi za dela boljše vrste. Po tej pogodbi pa si tuja bankirska Blerova družba boljše moči lahko sama izbira in so tudi lahko tujci, inozemci. Že radi tega bi morali vsi pravi jugoslovanski delavski zastopniki

zavzeti protivno stališče. Glavno pa, kar nas sili, da zavzamemo proti tako ogromnemu posojilu, čegar obresti bodo znašale vsako leto milijarde, protivno stališče, je dejstvo, da nimamo zaupanja v vlado, katera do sedaj ni pokazala ne volje ne sposobnosti, da bi uredila finanjsko stanje naše države. V času, ko so naše finance neurejene vsled lahkotnosti vlade, si ne moremo misliti, da bi bilo bolje potem, ko dobimo posojilo. Vlada, katera se zanaša samo na tujo pomoč, a ne na svojo lastno moč, bo, ko dobi 100 milijonov, dolarsko posojilo, še bolj lahkotno postopala in zapravila še posojilo. Kam nas bo to dovedlo, to si lahko vsak sam predstavlja.

Čudno je bilo ravnanje socialnih demokratov ob priliki glasovanja za ta zakon. Dočim je vsa ostala opozicija v znak protesta zapustila skupščino, so ostali socialni demokrati v dvorani in so celo podali neko izjavo, s katero se opravičujejo, da so sploh proti posojilu govorili, to so storili socialni demokrati kljub temu, da je dan poprej radikalski disident poslanec Savič javno izjavil, da ga je hotel poslanec Benin podkupiti z 250.000 Din., ako glasuje za posojilo in kljub temu, da je cela opozicija nagovarjala socialne demokrat, da tudi oni zapuste sejo narodne skupščine, kadar pride do glasovanja. Vladi je bilo veliko ležeče na tem, da ostane pri glasovanju vsaj ena opozicijska stranka, zato se je pogajala z socialnimi demokrati. In kakor smo videli, dosegla je uspeh. Tako je bilo tudi, ko se je šlo za ustavo. Takrat so socialni demokrati izjavili, da, ako bi bila ustava v nevarnosti, bodo celo oni zanjo glasovali.

Sedaj nastane vprašanje, ali to delajo socialni demokrati iz ljubezni do države, ali iz lastnih interesov. Kdor pozna njihovo preteklost in kdor pozna njihovo materijalistično naziranje, ta si je že davno ustvaril svojo sodbo.

Da pa se bodo oni v času, ko je bil v narodni skupščini govor o tem, da se kupujejo glasovi za Blerovo posojilo, da se bodo oni v času, ko se na račun Blerovega posojila popiva po beograjskih varietetih, da šampanjec teče od miz, upali prevzeti pred svojimi volilci odgovornost za to, da sum pade tudi na nje, tega nihče ni pričakoval.

Pribijemo še enkrat: dočim je cela opozicija demonstrativno zapustila narodno skupščino, v kar je bila tembolj opravičena, ker vlada ni pristala v to, da se glasovanje odloži dotlej, dokler se ne raziščejo očitki poslanca Saviča, da se je kupovalo glasove, dočim je torej cela opozicija v interesu svoje časti in tudi ugleda narodne skupščine zapustila skupščino, so socialni demokrati na željo vlade ostali in se še celo opravičevali, da so sploh proti posojilu govorili. Sedaj ostane še samo vprašanje: Pod kakimi pogoji so to storili? Anton Kristanova afera je znana, sedaj lahko doživimo še kaj hujšega.

Materijalistično svetovno naziranje slavi svoje triumfe!

Naročajte „Novo Pravdo“!

Politične vesti.

Ministrski predsednik Pašić v Sloveniji. V ponedeljek je prispel na Bled ministrski predsednik g. Nikola Pašić. Prišel je, da poroča kralju o političnem položaju, o vseh poomijadah, ki jih je zakrivil, v prvi vrsti v zunanji politiki in o onih v notranji politiki. Zraven si je hotel menda tudi odpočiti od trudapolnega političnega dela, toda razdelitev dolarskega posojila mu je ukinila oddih.

Novi notranji minister. Vprašanje novega notranjega ministra še ni rešeno. Kdo bo tako srečen, da bo zasedel to korito, še do danes ni znano; znano je samo, da napenjajo vsi demokrati poslanci vse svoje moči, da bi prišli do njega.

Zopet pretep v skupščini. Pri očitni nezmoglosti napraviti kaj koristnega za državo in narod, so se vrgli poslanci na medsebojne pretepe. Gospodje se pretepajo in klofutajo, kakor fantje na vaškem žegnaju. Gospodje hočejo očitno pokazati, da vendar nekaj znajo. Tokrat sta se oklofutala mohamedanec Fehin Kurbegović in nadebudni demokrat Slavko Šečerov. Slavnji častilec Allaha, Kurbegović, je očital demokratu Šečerovu nepravilnosti. Kot pravi demokrat, je hotel Šečerov Kurbegoviću enostavno utiti. Toda Kurbegović ga je potegnil za roko nazaj in mu povedal še par gorkih. To je Šečerova tako razkačilo, da je dal Kurbegoviću »zvonečo« zausnico. Nato je popadel Kurbegović Šečerova in ga treščil ob tla s tako silo, da je demokratek zavpil od bolečin in začel klicati na pomoč. Prišla je straža, ki je rešila Šečerova iz Kurbegovićevih rok. »Fletno« se imajo, ti gospodje poslanci.

Poslanec pijan kot kanon. Ameriško posojilo, bog mu daj dolgo življenje, kajti v marsikaterem žepu je dvignilo skokoma valuto, je prišlo pred skupščino, da je poslanci sprejmejo. Poslanec Benin, velik državotvornik in navdušen narodnjak, ni mogel prenesti sramote, da bi kdo glasoval proti nesrečnemu posojilu. Ja, šel je, da obudi državotvorno in narodno vest tudi pri drugih. Da bo uspeh bolj gotov, je ponudil dvema poslancema vsakemu po pol milijona kron, ako glasujeta za posojilo. Ta dva gospoda pa nista bila tako državotvorna, kakor demokrat Benin, in sta to ponudbo odklonila, zraven pa sta še povedala, da jih je hotel Benin podkupiti. Sedaj je nastal seveda velik kraval. Utajiti Benin tega dejstva ni mogel, ker je bila na razpolago priča, rekel je torej, da je bil tedaj, ko je napravil to ponudbo, pijan »kot kanon« in da ni vedel, kaj je govoril. Posojilo pa je bilo kljub temu sprejeto. Za posojilo so glasovali iz »državotvornih in narodnih« ozirov radikali, demokrati in seveda tudi slovenski samostojneži.

Nova stranka. Glasovi o razpadu demokratske stranke postajajo vedno močnejši. Je res, da držijo demokratsko stranko samo banke na površju, toda v današnjem času, ko se banke same med seboj tepo, tudi ne bodo večno mogle izdržati demokratov. Največje preglavice dela znani, samoobsebi umevno »veliki« državnik Pribičević. On dela namreč vse kar na svojo roko. Kaj se to pravi, vedo naši demokrati, ki imajo v svo-

jih vrstah malo manjšega državnika, kakor je Pribičević, namreč gospoda Žerjava. Ta je že vse razgnal. Pribičević bo pa tudi kmalu tako napravil. Kakor se sliši, ustvarja Pribičević že novo stranko, ki se bo imenovala narodna stranka. V to stranko bodo stopili njegovi ožji prijatelji in nekaj radikalov iz Pašičeve okolice.

Politične vesti iz Bosne. Najbolj nezadovoljni državljani so danes Bosanci. Kar dela takozvani srbski režim v Bosni, to presega vse meje politične dostojnosti. Zakon in pravica sta pokopana, vlada samo nekaj ljubljencev beograjske vlade. Srbski uradniki, ki so prišli iz Beograda v Bosno širijo samo korupcijo in uničujejo bosansko gospodarstvo. Občinske odbore, ki niso bili po godu beograjskim in sarajevskim Srbom, so enostavno razpustili. Novih volitev se ne razpiše. V Beogradu pravijo namreč, da je za ljudstvo bolje, ako vladajo v bosanskih občinah srbski uradniki, kakor da bi narod sam volil svoje občinske zastopnike. Ljudstvo je nezadovoljno do skrajnosti in komaj čaka novih volitev. Pravoslavni, katoliki in muslimani se med seboj nimajo posebno radi, toda kljub temu hočejo nastopiti pri prihodnjih volitvah skupno, da pokažejo, kako sovražijo skupno beograjsko politiko.

Samostojneži so se zopet pobotali s Pašičem. Pucelj je vtaknil meč zopet v nožnico in ukazal svojim vernim, da morajo kot državotvorna stranka glasovati za posojilo. Tako je prav. Dalje bodo govorili pri prihodnjih volitvah volilci.

Svetovni pregled.

Italija. Italijanska vlada je odstopila. Ni bila kos svoji nalogi, da bi napravila v deželi red in mir. Fašisti divjajo vedno hujše in ni je sile, ki bi jih mogla ukrotiti. Fašisti so danes v Italiji močnejši, kakor vlada. Prišlo je celo tako daleč, da ubogajo podrejeni uradniki pač fašiste, ne pa vlade. To niso več redne razmere, to meji že na revolucijo. Danes se še ne ve, kdo bo sestavil novo vlado in katere stranke jo bodo podpirale. Najmočnejše stranke so socialisti in ljudska stranka (klerikale). Ljudska stranka bi rada stopila v vlado, toda socialisti se obotavljajo. Socialisti imajo težko stališče, ker so komunisti precej močni. Z vstopom v vlado bi socialisti izgubili najbrž mnogo pristašev, ki bi se pridružili komunistom. V italijanskih socialističnih vrstah je revolucionarni duh precej močan. Ta hoče priti do socialističnega družabnega reda potom nasilnega preobrata, ne potom razvoja. Novo vlado čakajo vroči dnevi.

Čehoslovaška. Uspehi ljudskega štetja na Slovaškem so prinesli razveseljivi dokaz, da je število madžarskega prebivalstva prav malo. Celo v bratislavskem sodnem okrožju, kjer živi največ Madžarov ne dosega njihovo število 20%. Tako Madžari na Slovaškem ne bodo imeli pravice, da bi se smeli posluževati pri državnih uradih madžarskega jezika. Čehoslovaška država jim je do sedaj to pravico dovoljevala, ker pa je ljudsko štetje dokazalo, da Madžarov ni 20% vsega prebivalstva, se jim s 1. septembrom 1. l. vzamejo pravice posluževati se madžarskega jezika pri državnih uradih.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

RAZGLAS vsem delodajalcem v Sloveniji.

Dne 1. julija 1922 se je začel izvajati Zakon o zavarovanju delavcev (okrajšava: ZZD) od 14. maja 1922. Zakon je bil objavljen v Službenih novinah od 30. maja 1922, št. 117, in v Uradnem listu od 13. junija 1922, št. 62. Po tem zakonu je postala *Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani* z dnem 1. julija 1922 *Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Preradovičeva ulica št. 44 II* (hrvatsko: Središnji urad za osiguranje radnika v Zagrebu, Preradovičeva ulica br. 44/II), ki je edini nositelj obveznega zavarovanja delavcev za slučaj bolezni in nezgode na vsem področju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Organizacija poslovalnic in ekspozitur bivše Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani ostane do nadaljnjega tako v stvarnem kakor v krajevnem oziru neizpremenjena in se vsaka posebej imenuje: *Poslovalnica ljubljanskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev v (na) itd.* Seznam poslovalnic z označbo njih okolišev se nahaja na koncu tega razglasa.

V naslednjem se opozarjajo delodajalci v njih lastnem interesu in v interesu njih delavcev (uslužbencev, nameščencev) na najvažnejše določbe tega zakona, po katerih se je ravnati.

A. Dolžnost prijave delavcev (uslužbencev, nameščencev).

Na podstavi naredbе ministra za socialno politiko od 3. junija 1922, št. 1077, o izvedbi citiranega zakona, priobčene v Službenih novinah od 24. junija 1922, št. 137, in v Uradnem listu od 30. junija 1922, št. 70, morajo vsi delodajalci prijaviti najpозnejše v zakonitem roku 8 dni po prejemu tega razglasa pri pristojnih poslovalnicah okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na prijavnih tiskovinah vse svoje delojemalce, ki so jih imeli dne 1. julija 1922 zaposlene, ne glede na to, če so jih že imeli prijavljene ali ne. Prijaviti je tudi vse one delojemalce, ki so bili do sedaj oproščeni dolžnosti zavarovanja za slučaj bolezni, ker novi zakon takih izjem ne dopušča.

One delojemalce, ki so bili zavarovani že po prejšnji bolniško-zavarovalnem zakonu, je obenem z novo prijavo z dnem 30. junija 1922 odjaviti na tiskovinah (odglasnicah), ki jih imajo delodajalci že od prej v rokah. Duplikati za morebitno izgubljene odglasne tiskovine se dobe pri vseh poslovalnicah.

One delavce (uslužbence, nameščence), ki so po 1. juliju 1922 izstopili iz dela, je prav tako na prijavni tiskovini prijaviti, obenem jih pa na odjavni odjaviti. Na ta način bo vsaki poslovalnici okrožnega urada mogoče ugotoviti število dne 1. julija 1922 pri vsakem delodajalcu zaposlenih delavcev, število na dan odziva temu razglasu in število od 1. julija 1922 do dneva odziva temu razglasu iz dela stopivših delavcev (uslužbencev, nameščencev).

Te prijave so potrebne radi uvrstitve delojemalcev v nove mezdne razrede, katerih je 17 (do sedaj jih je bilo 13) in po katerih se ravnajo zavarovalni prispevki, ki jih imajo plačevati delodajalci in njih delojemalci, ter bolniške podporne dajatve (podpore) članom in njih svojcem. Na odredbo osrednjega urada se vse one člane, ki do 31. julija 1922 ne bi bili na novo prijavljeni, uradno uvrsti iz sedanje 13. mezdne stopnje v novi najvišji, t. j. 17. mezdni razred, ker bo okrožni urad (poslovalnica) smatral, da da ta mezdni razred odgovarja mezdam (plačam oz. službenim prejemkom) dotičnih delavcev, uslužbencev, nameščencev. Razen tega bo zamudne delodajalce kaznovala pristojna politična oblast radi kršitve § 194., odst. 1., oz. § 195., odst. 1., ZZD z občutnimi globami.

V pojasnilo za pravilno izpolnitev tiskovnin so na njih hrbtini strani natisnjena potrebna navodila, po katerih se je ravnati, da se omeji morebitno nepotrebno dopisovanje in odvrnejo nepotrebni stroški. Posebno važno je, da je pravilno navedena plača (v gotovini, v naravi ali v blagu, dajatve tretjih oseb itd.) ter opravilo, značaj ali način zaposlenosti delojemalca. Označba »delavec« ne zadostuje, temveč je navesti n. pr.: »nakladalec lesa«, »kopač«, »žagar«, »voznik«, »strojni ključavničar«, »stavbni ključavničar«, »kurjač«, »tiskarski strojnik«, »stavec«, »strojni stavec«, »faktor«, »tiskarski hlapec«, »krojač«, »krojaški prirojevalec«, »trgoyski pisarniški uradnik« itd.

Če obsega podjetje več panog obratovanja ali več obratov, je navesti poleg vrste zaposlenosti delojemalca (značaja, opravila) tudi oddelek obrata ali obrat, v katerem je prijavičenec zaposlen, ker je to važno za uvrstitev v nevarnostni razred in odstotek ter za predpis prispevkov za nezgodno zavarovanje. Delodajalci, ki imajo svoje obrate že prijavljene pri Izpostavi I. osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani (bivši Začasni delavski zavarovalnici v Ljubljani), naj navedejo poleg obrata tudi obratno soštevilklo, ki je razvidna iz svoječasno jim vročenega odloka imenovane zavarovalnice. Poslej se bo vodil izvid članov tudi v bolniško-zavarovalnem oddelku ločeno po posameznih obratih.

Ako bi obstojal o zavarovalni obveznosti posameznih delojemalcev dvom, jih je vkljub temu prijaviti, dvom pa naj se na prijavnicah primerno označi. Ako bo urad ugotovil, da kak delojemalac ni zavezan zavarovanju, ga kljub prijavi ne bo uvrstil med svoje člane in bo o tem delodajalca obvestil.

Način prijavljanja.

Zavarovanju zavezane osebe mora vsak delodajalec prijavljati na predpisanih tiskovinah. Podjetjem, ki redno zaposlujejo več nego 20 delavcev (uslužbencev, nameščencev), sme okrožni urad dovoliti, da prijavljajo svoje uslužbence z mezdnimi zapiski. Izpremembe v stanju ali razmerju družine delojemalca (če se oženi ali omoži, loči, če ovdovi itd.) ter izpremembe v zaslužku, opravilu, značaju ali načinu njegove zaposlenosti (n. pr. če vajenec postane pomočnik, delavec predelavca ali delovodja, kovinski strugar livar, črkoštavec faktor itd.) je prijavljati na posebni tiskovini »Prijavnica o izpremembi pri članu«.

Pripominja se, da je po zakonu izključno in edino le delodajalec odgovoren za pravilno izvedbo prijav, odjav ter prijave izprememb. V slučaju neprijave, zakesnele prijave ali nepravilne prijave ga zadenejo občutni stroški v zmislu § 11. ZZD in znatna globa, ki jo naloži pristojna politična oblast.

V pojasnilo

kdo je zavezan zavarovanju za slučaj bolezni in nezgode,

naj služijo naslednja navodila:

Zavarovanju so zavezane vse osebe, ki dajejo na podlagi kakršnegakoli službenega razmerja svojo telesno ali duševno moč v najem. Posebe se opozarja, da so od 1. julija 1922 dalje zavarovanju obvezani tudi vsi hišni posli (dekle, služkinje, pestunje, dojilje, sobarice, kuharice, hlapci itd.), vajenci, praktikanti, volonterji ter učenci v delavnicah javnih učnih zavodov itd. Zavarovanju zavezani so tudi tkzv. hišni delavci, t. j. osebe, ki se bavijo z najemnim delom v svoji lastni delavnici ali na svojem lastnem stanovanju po naročilu in na račun drugih oseb, katere se bavijo z obrtom, trgovino ali industrijo, tudi če nabavljajo sirovine in pomožni material sami in čeprav postransko delajo tudi na svoj lastni račun.

Zavarovanju za slučaj bolezni so dalje zavezani državni in javni nameščenci, ki so bili po zakonu do sedaj zavarovani (provizorični in pomožni sluge), in oni, ki na podstavi službenih predpisov v slučaju bolezni ne dobivajo plače celih 26 tednov (pol leta), računajoč od dneva njih obolenja, četudi dobivajo stalno mesečno plačo, za slučaj nezgode pa se zavarujejo državni in javni nameščenci, če nimajo sami in njih rodbina pravice do pokojnine, ki ustreza odškodnini v zmislu XI. poglavja ZZD.

Zavarovanju so zavezani tudi delavci (uslužbenci, nameščenci), naši državljani, ki so stalno zaposleni v inozemstvu na račun tuzemskih podjetij, razen, če so že zavarovani na podstavi zakona dotične države.

Izveti od zavarovanja so začasno le poljski delavci in poljedelski posli, ki niso zaposleni pri strojih, dalje delavci v kaznilnicah ter nestalni hišni posli, najeti za nestalna hišna dela, kakor je pranje, žaganje drv itd.

Rok za prijavo in odjavo delojemalcev ter prijavo izprememb v njih zaslužku in drugih razmer je 8 dni, računajoč od dneva, ko je delojemalac stopil v delo, oz. izstopil iz dela, oz. se je vršila v višini njegovih

C. Prispevki za zavarovanje.

1. Prispevki za bolniško zavarovanje.

Na podstavi § 21. ZZD se vsi zavarovanci uvrste po višini njih zaslužka v 17 mezdnih razredov po sledeči razpredelnici:

Mezdni razred	Višina mezde (zaslužka) na						Zavarovana mezda	Skupni dnevni prispevek delodajalca in delojemalca za bolniško zavarovanje
	dan		teden		mesec			
	nad	do	nad	do	nad	do		
	dinarjev							
I.		2 50		15 —		62 50	2 —	— 10
II.	2 50	3 —	15 —	18 —	62 50	75 —	2 50	— 13
III.	3 —	3 60	18 —	21 60	75 —	90 —	3 —	— 15
IV.	3 60	4 40	21 60	26 40	90 —	110 —	3 60	— 18
V.	4 40	5 40	26 40	32 40	110 —	135 —	4 40	— 22
VI.	5 40	6 60	32 40	39 60	135 —	165 —	5 40	— 27
VII.	6 60	8 —	39 60	48 —	165 —	200 —	6 60	— 33
VIII.	8 —	9 60	48 —	57 60	200 —	240 —	8 —	— 40
IX.	9 60	11 60	57 60	69 60	240 —	290 —	9 60	— 48
X.	11 60	14 —	69 60	84 —	290 —	350 —	11 60	— 53
XI.	14 —	16 80	84 —	100 80	350 —	420 —	14 —	— 70
XII.	16 80	20 —	100 80	120 —	420 —	500 —	16 80	— 84
XIII.	20 —	24 —	120 —	144 —	500 —	600 —	20 —	1 —
XIV.	24 —	28 80	144 —	172 80	600 —	720 —	24 —	1 20
XV.	28 80	34 —	172 80	204 —	720 —	850 —	28 80	1 44
XVI.	34 —	40 —	204 —	240 —	850 —	1000 —	34 —	1 70
XVII.	40 —		240 —		1000 —		40 —	2 —

Skupni prispevek za bolniško zavarovanje (prispevek delodajalca in delojemalca skupaj) znaša 5 odstotkov zavarovane mezde (plače, zaslužka).

Ako ni zaslužek določen na dan, nego za drug čas, se višina dnevnega zaslužka računa s šestinko tedenskega, s petindvajsetinko mesečnega ali tristošestinko letnega zaslužka.

Ako zaslužek ni določen po času (akordna plača, plača od kosa, dajatve tretjih oseb, napitnina itd.), se določi zaslužek po znes-

ku, ki povprečno pripada ali običajno pripada na dan, teden ali mesec.

Kot zaslužek veljajo tudi vse vrste draginskih, družinskih in drugih doklad, dnevnice, nabavni prispevki, naradni prejemki i. t. d.

Osebe, ki ne dobivajo za svoje delo nobene nagrade ali plače, se uvrščajo v najnižji mezdni razred.

Zavarovalne prispevke obračunava okrožnemu uradu delodajalec v celoti. Od prispevka za bolniško zavarovanje, navede-

prejemkov, v značaju ali načinu njegove zaposlenosti itd. izprememba.

Osebe, ki so najete za manj nego 8 dni, se mora prijaviti takoj pri njih vstopu v delo. S prijavo takih oseb se lahko obenem izvrši tudi njih odjava.

B. Dolžnost prijave obratov.

Po ZZD vrši okrožni urad za zavarovanje delavcev vse krajevne posle nezgodnega zavarovanja.

Vsak delodajalec, ki zaposluje v svojem obratu več kakor 5 delavcev, zavezanih zavarovanju, ali ki obratuje s stroji, ki jih goni elementarna sila (para, elektrika, plin, voda, živina, veter itd.), mora v svrhu uvrstitve obratov v nove varnostne razrede najkasneje tekom 14 dni po dostavitvi tega razglasa prijaviti potom pristojne poslovalnice Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani svoj obrat (ali več obratov istega podjetja) na predpisani tiskovini »Prijavnica obrata«, in sicer v dveh izvodih. Prijave obrata (obrta, podjetja) ni treba izvršiti onim, ki so imeli že doslej vse svoje obrate (obrata, podjetja) zavarovane pri Začasni delavski zavarovalnici za slučaj nezgode v Ljubljani. Po novem zakonu so vsi, ki so zavezani zavarovanju za slučaj bolezni, podvrženi tudi zavarovanju za slučaj nezgode; zato mora vsakdo, ki zavaruje delojemalce, za slučaj bolezni, iste zavarovati tudi za slučaj nezgode.

V roku 14 dni se mora prijaviti tudi vsako izpremembo v obratu (namestitve novih strojev in slično) na predpisani tiskovini »Prijavnica o izpremembi o obratu«.

V roku 14 dni je prijaviti vsako prenehanje ali ustavitve obrata.

O uvrstitvi obrata v nevarnostni razred in o določitvi nevarnostnega odstotka bo Okrožni urad obvestil vsakega delodajalca s posebnim odlokom.

Pri onih delodajalcih, ki bi ne izpolnili svoje prijavne dolžnosti, bo okrožni urad sam na licu mesta in na stroške delodajalca zbral vse za uvrstitev obrata v nevarnostni razred in odstotek potrebne podatke.

negi v gorenji razpredelnici, sme delodajalec polovico odtegniti od delojemalčevega zaslužka (mezde, plače).

Ako delodajalec prispevka ni odtegnil takoj pri izplačilu zaslužka (mezde, plače), ga sme odtegniti naknadno le tekom enega meseca po izplačilu zaslužka, od katerega bi moral prispevek odtegniti, odnosno tekom dveh mesecev, če prejema delojemalac mesečno plačo. Za osebe brez zaslužka, oz. če znaša zaslužek manj nego 2 Din na dan, mora plačevati cel prispevek delodajalec sam.

Delodajalca, ki odteguje svojim delavcem (uslužbencem, nameščencem) višje prispevke, nego so predpisani za dotični mezdni razred, ali ki sklene s svojimi delojemalci delovno pogodbo, poslabšujočo določbe zakona o zavarovanju delavcev, zadene globo od 100 do 2000 Din, v ponovnem slučaju do 5000 Din.

Prispevke plačuje delodajalec na podlagi pismenega plačilnega naloga Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani po poštni položnici mesečno za nazaj v roku dospelosti.

2. Prispevki za nezgodno zavarovanje.
Kot osnova za odmero prispevkov za zavarovanje zoper nezgode (prispevna tarifa) je določen za čas od 1. julija 1922 do 31. dec. 1923 prispevek po 8 Din za 100 Din zavarovanega zaslužka (mezde, plače) in za nevarnostni odstotek 100. Torej se za vsa-

kil 100 Din zavarovanega zaslužka pobira tolikokrat po 8 par, kolikor znaša nevarnostni odstotek, v katerega je obrat izvršen.

Prispevana tarifa se dobi pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani in vseh njegovih poslovalnicah. Vsak delodajalec bo obveščen s posebnim odlokom, v kateri nevarnostni razred in odstotek je bil njegov obrat (če ima več obratov, za vsak obrat posebej) izvršen.

Prispevke za nezgodno zavarovanje plačuje izključno le delodajalec sam.

D. Predpisovanje prispevkov.

Prispevki za bolniško in nezgodno zavarovanje se predpisujejo hkrati s posebnim plačilnim nalogom, ki ima značaj javne izvršilne listine.

Zoper plačilni nalog je dopustna pritožba tekom 8 dni po prejemu naloga na

E. Dajatve (podpore zavarovancem).

1. Dajatve v slučaju bolezni.

Zavarovanci imajo v danem slučaju pravico do dajatev (podpor) po naslednji razpredelnici:

Mezdni razred	Hranarina (bolez-nina (§ 45., t. 3, ZZD)		Porodnina (45., t. 4, ZZD)		Podpora za dečjo opre-mo (§ 45., t. 4-c, ZZD)	Dojnina (§ 45., t. 4-c, ZZD)		Rodbinski člani (§ 45., t. 5, ZZD)		Pogreb-nina (§ 45., t. 6, ZZD)	
	na dan	na teden	na dan	na teden		na dan	na teden	podpora za dečjo opremo	podpora za porodnice		
dinarjev											
I.	1'33	9'33	1'50	10'50	28'—	1'—	7'—	28'—			60'—
II.	1'66	11'66	1'87	13'12	35'—	1'25	8'75	35'—			75'—
III.	2'—	14'—	2'25	15'75	42'—	1'50	10'50	42'—			90'—
IV.	2'40	16'80	2'70	18'90	50'40	1'80	12'60	50'40			108'—
V.	2'93	20'53	3'30	23'10	61'60	2'20	15'40	61'60			132'—
VI.	3'60	25'20	4'05	28'35	75'60	2'70	18'0	75'60			162'—
VII.	4'40	30'80	4'95	34'65	92'40			92'40			198'—
VIII.	5'33	37'33	6'—	42'—	112'—			112'—			240'—
IX.	6'40	44'80	7'20	50'40	134'40			134'40	1'50	10'50	288'—
X.	7'73	54'13	8'70	60'90	162'40			162'40			348'—
XI.	9'33	65'33	10'50	73'50	196'—			196'—			420'—
XII.	11'20	78'40	12'60	88'20	235'20	3'—	21'—	235'20			504'—
XIII.	13'33	93'33	15'—	105'—	280'—			280'—			600'—
XIV.	16'—	112'—	18'—	126'—	336'—			336'—			720'—
XV.	19'20	134'40	21'60	151'20	403'20			403'20			864'—
XVI.	22'66	158'66	25'50	178'50	476'—			476'—			1020'—
XVII.	26'66	186'66	30'—	210'—	550'—			550'—			1200'—

K zgoraj navedenim dajatvam (podporam) se pripominja:

Oboleli zavarovanci imajo pravico do brezplačnega zdravljenja (zdravnika zdravil, bolnišnice, babiške pomoči in podpore, pomožnih priprav itd.) ter do podpore v denarju a) hranarine ali boleznine, b) porodnine, c) podpore za opremo rojenca, č) dojnine itd.) V slučaju smrti zavarovanca gre njegovim svojcem pogrebina.

a) **Hranarina (bolez-nina)** znaša na dan dve tretjini zavarovalne mezde (zaslužka, plače).

Izplačuje se, ako je bolezen združena s pridobitno nesposobnostjo in ako traja dlje nego 3 dni, za čas pridobitne nesposobnosti za delo, ako pa ne bi pridobitna nesposobnost prestala prej, 26 tednov.

b) **Porodnina** znaša na dan tri četrtine zavarovane mezde.

c) **Podpora za opremo rojenca** znaša 14 kratno zavarovano mezdo, v katerem je član (ica) včlanjen (a).

č) **Dojnina** znaša polovico zavarovane mezde, največ po tri dinarje na dan; pri družinskih članih 1.50 Din brez ozira na mezdni razred.

Porodniška podpora pripada članicam le, če so bile tekom leta pred porodom vsaj 3 mesece v zavarovanju zavezanem poslu ali če se je porod pripetil po neprekinjenem trimesečnem članstvu.

Pogrebina znaša 30 kratno zavarovano mezdo umrlega.

Tudi družinski člani zavarovanca imajo pravico do brezplačnega zdravljenja, porodniške in dojlne podpore.

Pravico do zvišanih dajatev po novem zakonu imajo le člani, ki so oboleli po 1. juliju 1922 in so bili zanje predpisani ali plačani prispevki po določbah tega zakona.

Ako biva član ob obolenju izven območja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, mu mora izplačevati podporo po zakonu njegov delodajalec ter ima pravico do povračila dejanske izplačane zakonito dovoljenih podpor, ki jih pristojni okrožni urad povrne, ako ga je delodajalec takoj obvestil (§ 61. ZZD).

Članstvo in s tem pravica do podpore v slučaju obolenja preneha takoj po izstopu člana iz dela. Član, ki je bil v enem letu vsaj 6 mesecev zavarovan in ki zato, ker nima zaslužka, ne more plačevati zavarov-

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Pritožba mora biti podprta s potrebnimi dokazili (kuponom prijave ali odjave itd.)

Po odredbi ZZD vloženi ugovor nima odločilne moči; delodajalec mora torej plačati predpisane mu prispevke brez ozira na to, da je vložil ugovor.

Ako je vloženi ugovor upravičen, vrne urad delodajalcu takoj preveč plačane prispevke, oziroma mu razliko všteje v dobro pri predpisu prispevkov za prihodnji mesec.

Za neplačane prispevke se zaračunavajo 6 odstotne zamudne obresti od dneva dospelosti do dneva plačila s stroški za izterjanje vred.

Neplačani prispevki se izterjajo administrativnim ali sodno-izvršilnim putem.

Predpisani prispevki zastarajo v 5. letih (§§ 42 do 44 ZZD).

F. Razno.
Vsa nadaljna pojasnila se dobe pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani in vsch njegovih poslovalnicah. Poslovalnice ljubljanskega Okrožnega urada se nahajajo v sledečih krajih:

1. v Brežicah (za sodni okraj Brežice);
2. v Celju (za politična okraja Celje-mesto in Celje-okolica, izvzemši sodni okraj Laško);
3. v Gornji Radgoni (za politični okraj Ljutomer);
4. na Jesenicah (za politični okraj Radovljica);
5. v Kamniku (za politični okraj Kamnik);
6. v Kočevju (za politični okraj Kočevje);
7. v Konjicah (za politični okraj Konjice);
8. v Kranju (za politični okraj Krani, izvzemši sodni okraj Tržič);
9. v Krškem (za politični okraj Krško);
10. v Laškem (za sodni okraj Laško);
11. v Ljubljani (za politični okraj Ljubljana-mesto in sodni okraj Ljubljana-okolica);
12. v tobačni tovarni v Ljubljani (za tobačno tovarno v Ljubljani);
13. v Logatcu (za politični okraj Logatec);
14. v Marenberku (za sodni okraj Marenberk);
15. v Mariboru (za politična okraja Maribor-mesto in okolica, izvzemši sodni okraj Slov. Bistrica);
16. v Murški Soboti (za politični okraj Prekmurje);
17. v Novem mestu (za politični okraj Novo mesto in Črnomelj);
18. v Ormožu (za sodni okraj Ormož);
19. v Ptuj (za političen okraj Ptuj-mesto in okolico, izvzemši sodna okraja Ormož in Rogatec);
20. v Rogoški Slatini (za sodni okraj Rogatec);
21. v Sevnici (za sodna okraja Sevnica in Kozje);
22. v Slovenjgradcu (za sodni okraj Slovenjgradec in politični okraj Prevalje);
23. v Slovenski Bistrici (za sodni okraj Slovenska Bistrica);
24. v Soštanju (za sodni okraj Soštanj);
25. v Trzinu (za sodni okraj Trzin);
26. na Vrhniki (za sodni okraj Vrhnika);
27. v Zagorju (za politični okraj Litija).

Morebitne pritožbe je nasloviti neposredno na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Turjaški trg št. 4/I medkrajevnega telefona št. 279).

Vloge so kolka proste.

Tiskovine. Vse v tem razglasu omenjene tiskovine se dobe po nabavni ceni pri vseh poslovalnicah okrožnega urada, pozneje se bodo dobivale pa tudi v občinskih uradih ter prodajalnah tobaka, papirja itd. Na vsaki tiskovini je označena cena.

V Ljubljani, dne 12. julija 1922.
Ivan Kocmur s. r., ravnatelj

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Glavni in odgovorni urednik: Vladimir Kravos, uradnik, Ljubljana.

Kdor hoče imeti res s praviimi predvojnimi barvami prepleskano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj
pleskar in ličar
Ljubljana,
Kolodvorska ulica šte. 6.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu).

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457 in šte. 548

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.